

Suomi - Korkein hallinto-oikeus, 22 marraskuu 2013, KHO:2013:180

Country of Decision:

Finland

Country of Applicant:

Bulgaria

Iraq

Date of Decision:

22-11-2013

Citation:

KHO:2013:180

Court Name:

Korkein hallinto-oikeus

Keywords:

Oikeus perheen yhtenäisyyteen

Palaa

Vastuu hakemuksen käsittelystä

Relevant Legislative Provisions: Council of Europe Instruments > [EN - Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms](#) [1]Council of Europe Instruments

---

Headnote:

Ulkomaalaislain 51 §:n mukaan Suomessa olevalle ulkomaalaiselle myönnetään tilapäinen oleskelulupa, jos häntä ei tilapäisestä terveydellisestä syystä voida palauttaa kotimaahansa tai pysyvään asuinmaahansa taikka hänen maasta poistamisensa ei ole tosiasiallisesti mahdollista.

Asiassa oli kyse siitä tarvitaanko ulkomaalaislain 51 § nojalla myönnettävän tilapäisen oleskeluluvan edellytysten tutkimista varten täytäntöönpanokelpoinen käännättämispäätös vai tuleeko Maahanmuuttoviraston selvittää henkilön maasta poistamisen tosiasiallisia mahdollisuuksia ennen käännättämispäätöksensä tekemistä.

Facts:

Irakissa Suleymanissa syntynyt A oli asunut ja työskennellyt Kreikassa vuodesta 2001. Hän oli naimisissa Bulgarian kansalaisen kanssa, jonka kanssa hänellä on vuonna 2010 syntynyt lapsi. Vuonna 2012 perhe oli oleskellut Irakissa, Bulgariassa ja Kreikassa. Elokuussa 2012 A oli tullut perheineen Suomeen Irakin passilla ja hakenut turvapaikkaa.

Maahanmuuttovirasto oli 30.10.2012 hylännyt Irakin kansalaisen A:n kansainvälistä suojelua ja oleskelulupaa koskevan hakemuksen ja päättänyt käännättää A:n Irakiin Suleimaniaan. A:n vaimo ja lapsi oli käännytetty Bulgariaan 11.4.2013.

A:lle oli määrätty 30 päivän aika poistua Suomesta vapaaehtoisesti.

Maahanmuuttovirasto katsoi, ettei A voisi joutua Suleymanin alueella vainon, vakavan haitan tai epäinhimillisen taikka ihmisarvoa loukkaavan kohtelun kohteeksi, eikä häntä voitaisi lähettää sieltä sellaiselle alueelle. Käännättämisestä päätettäessä Maahanmuuttovirasto oli ottanut huomioon muun muassa A:n oleskelun pituuden ja tarkoituksen, siteet Suomeen ja perheeseen liittyvät, kulttuuriset ja sosiaaliset siteet kotimaahan.

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan takaaman perhe-elämän suoja ei estänyt käännättämisestä A:ta ja tämän aviovaimoa eri valtioihin. A voisi hakea oleskelulupaa perhesiteen nojalla Bulgariasta.

Hallinto-oikeus kumosi Maahanmuuttoviraston päätöksen osin ja palautti asian sen selvittämiseksi, oliko A:lla edellytykset tilapäiselle oleskeluluvulle 51 § nojalla.

Hallinto-oikeus totesi, että vaikka vapaaehtoista paluuta on paluudirektiivin (2008/115/EY) mukaan pidettävä ensisijaisena maasta poistamisena, sille ei voi antaa merkitystä kun arvioidaan oikeutta tilapäiseen oleskelulupaan ulkomaalaislain 51 § nojalla. Ulkomaalaislain 51 §:ää sananmukaisesti tulkiten; mikäli henkilöä ei voida käännättää pakkotoimin kohtuullisessa ajassa, on hänelle myönnettävä tilapäinen oleskelulupa, vaikka hän voisi palata vapaaehtoisesti. Näissä olosuhteissa A:lle oli myönnettävä tilapäinen oleskelulupa, mikäli käännättäminen pakkotoimin ei tosiasiallisesti ole mahdollista.

Maahanmuuttovirasto pyysi valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Ulkomaalaislain 51 § velvoittaa oleskeluluvan myöntämiselle jos pakkokäännätys ei tosiasiallisesti ole mahdollinen. Maahanmuuttovirasto voi arvioida tätä vain, jos asiassa on olemassa täytäntöönpanokelpoinen käännättämispäätös, jota poliisi ei ole voinut laittaa täytäntöön. Tässä asiassa ei ollut täytäntöönpanokelpoista päätöstä, koska hallinto-oikeus oli kumonnut A:lle määrätyn käännättämispäätöksen. Maahanmuuttovirastolla ei näin ollen ollut edellytyksiä selvittää käännättämisen täytäntöönpanon toteuttamismahdollisuutta ja perusteita tilapäiselle oleskeluluvulle.

Helsingin ulkomaalaispoliisin antaman lausunnon mukaan A voidaan palauttaa Irakiin, koska hänellä on voimassa oleva Irakin passi.

Vastineessaan A totesi, ettei ulkomaalaislain 51 § mukaisen tilapäisen oleskeluluvan myöntäminen edellytä täytäntöönpanokelpoista käännättämispäätöstä. Maahanmuuttoviraston tulee arvioida ja myöntää tilapäinen oleskelulupa niiden hakijoiden ja maiden kohdalla joiden osalta on selvää, ettei käännättäminen ole mahdollista. Ulkomaalaispoliisi oli antanut lausunnon A:n käännättämisestä vasta sen jälkeen kun Helsingin hallinto-oikeus oli tehnyt asiassa päätöksen. Pohjois-Irakin autonomisen kurdialueen viranomaiset ovat suhtautuneet kielteisesti pakkokäännätyksiin.

Decision & Reasoning:

Korkein hallinto-oikeus myönsi valitusluvan ja tutki asian.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että ulkomaalaislain 51 §:n tarkoituksena on ollut estää sellaisen oikeudettoman välitilan muodostuminen, missä kielteisen päätöksen saanutta ulkomaalaista ei voida tosiasiallisesti poistaa maasta. Oleskeluluvan edellytyksenä on henkilön maasta poistamiseen liittyvä tekninen este.

Maasta poistamisen liittyvän esteen selvittäminen ei edellytä täytäntöönpanokelpoista käännyttämispäätöstä. Jos Maahanmuuttovirastolla ei ole syytä epäillä maasta poistamisen estyvän, sen ei tarvitse erikseen selvittää maasta poistamisen tosiasiallisia toteutumismahdollisuuksia. Normaalitytanteissa maasta poistamista selvittää täytäntöönpanoviranomaisena toimiva poliisi.

Hallinto-oikeuden ei olisi tullut palauttaa asiaa Maahanmuuttovirastolle tilapäisen oleskeluluvan perusteiden selvittämiseksi. A:lla on vuoteen 2018 voimassa oleva Irakin passi. Tosiasialliset mahdollisuudet käännyttää Irakiin olivat yleisessä tiedossa ja myöhemmin poliisin vahvistamana.

Outcome:

Korkein hallinto-oikeus kumosi hallinto-oikeuden päätöksen ja saattoi maahanmuuttoviraston päätöksen voimaan.

Attachment(s):

[KHO 2013 180.pdf](#)[2]

Other sources cited:

Ulkomaalaislakia koskeva hallituksen esitys (HE 28/2003 vp)

National / Other Legislative Provisions:

[Finland - Constitution - Section 9](#) [3]

[Finland - Aliens Act - Section 5](#) [4]

[Finland - Aliens Act - Section 33](#) [5]

[Finland - Aliens Act - Section 51](#) [6]

[Finland - Aliens Act - Section 146](#) [7]

[Finland - Aliens Act - Section 147](#) [8]

[Finland - Aliens Act - Section 148](#) [9]

Links:

[1] <http://www.asylumlawdatabase.eu/en/content/en-european-convention-protection-human-rights-and-fundamental-freedoms-echr>

[2] <https://www.asylumlawdatabase.eu/sites/default/files/aldfiles/KHO%202013%20180.pdf>

[3] <https://www.asylumlawdatabase.eu/fi/taxonomy/term/7936>

[4] <https://www.asylumlawdatabase.eu/fi/taxonomy/term/7928>

[5] <https://www.asylumlawdatabase.eu/fi/taxonomy/term/7929>

[6] <https://www.asylumlawdatabase.eu/fi/taxonomy/term/7930>

[7] <https://www.asylumlawdatabase.eu/fi/taxonomy/term/7224>

[8] <https://www.asylumlawdatabase.eu/fi/taxonomy/term/7225>

[9] <https://www.asylumlawdatabase.eu/en/taxonomy/term/4339>